

Pedagogisch beleidsplan 2018

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Missie en visie.....	3
Slogan 5 kernwaarden.....	4
Basisdoelen.....	5
Veiligheid en welbevinden.....	6
Ontwikkelen en leren.....	6
Samenwerken met partners.....	7
Omgaan met gedrag en/of problematische ontwikkeling bij kinderen.....	7
Omgaan met diversiteit.....	8
Pedagogische doelen en competenties van kinderen.....	8
Samenwerken in de groep.....	8
Basiscommunicatie.....	8
Stimuleren van spelen en leren.....	9
Indeling en inrichting van buiten- en binnenruimtes.....	10
Dagritme en groepssamenstelling.....	10
Observeren en plannen.....	10
Nawoord.....	11

Inleiding

Kinderopvang is veel meer dan opvang. Kinderopvang KLAVERTJE 4 kan op basis van ervaring, pedagogische visie en beleid als een serieuze en deskundige partner in opvoeding beschouwd worden.

Tijdens het verblijf op de dagopvang of buitenschoolse opvang ontwikkelt uw kind zich op vele gebieden: emotioneel, motorisch en zintuiglijke, cognitief, communicatief, creatief en beeldend. Een stevig en duidelijk pedagogisch beleid biedt daarbij houvast. Het dient als leidraad voor het pedagogisch handelen van alle medewerkers en de dagelijkse gang van zaken.

Binnen Kinderopvang KLAVERTJE 4 is niet gekozen voor het volgen van één pedagogische stroming, maar juist voor de elementen uit de diverse pedagogische stromingen, die samen leiden tot een opvoedende opvang van kwaliteit met een meerwaarde voor kinderen. Zo hechten wij net als Emmi Pikler veel waarde aan een zorgvuldige, aandachtige fysieke verzorging en een vrije bewegingsontwikkeling voor baby's. De inzichten van Aletha Solter betreffende emoties van kinderen en hoe hier door pedagogisch medewerkers mee om te gaan, zijn hier een waardevolle aanvulling op. Zij heeft de communicatietheorie van Thomas Gordon vertaald naar communicatie met baby's. Malaguzzi, beter bekend als Reggio Emilia, het stadje waar hij leefde, doorbrak de tradities op het gebied van activiteiten. Tijdens de activiteit worden de randvoorwaarden steeds aangepast aan de behoeften van het individuele kind of de groep. Het eindresultaat is niet van belang en staat niet vast, het proces er naartoe is wat telt. Het kindvolgend handelen, wordt hierin duidelijk zichtbaar.

Tenslotte maakt Vygotsky's kijk op de ontwikkeling van kinderen duidelijk dat een kind met behulp van een pedagogisch medewerker de kloof naar de zone van naaste ontwikkeling kan dichten, op het moment dat een bepaalde cognitieve ontwikkeling bereikt is.

Kinderopvang KLAVERTJE 4 staat open voor ieder kind, ongeacht geloof, ras of huidskleur. Open communicatie naar kinderen, ouders, collega's en de samenleving vinden we belangrijk. Vanuit betrokkenheid en kennis van zaken bieden we opvoedende opvang en zorg. Ons aanbod is kindgericht; elk kind verdient de beste kansen om zich optimaal te ontwikkelen. Daarbij erkennen we ieder kind als een individu met een eigen karakter, een kind is de motor van zijn of haar eigen ontwikkeling.

Missie

Kinderopvang KLAVERTJE 4 biedt opvang aan kinderen van 0 tot 13 jaar door middel van dagopvang, buitenschoolse opvang (BSO , TSO-tussenschoolse opvang,)

Ons pedagogisch hoofddoel is om kinderen de mogelijkheid te bieden zich optimaal te kunnen ontwikkelen. In het kinderdagverblijf creëren wij situaties die er voor zorgen dat kinderen zich prettig en geborgen voelen, dat ze vertrouwen hebben in eigen kunnen en in anderen. Maar ook dat ze respect ontwikkelen voor zichzelf en anderen.

Visie

De maatschappelijke organisatie Kinderopvang KLAVERTJE 4 biedt kinderen een eigentijdse en betrouwbare opvang in een inspirerende, veilige, warme omgeving. Vanuit een heldere pedagogische visie stimuleren en versterken onze betrokken medewerkers een gezonde ontwikkeling voor ieder kind. Dat aansluit bij de wensen van ouders en kinderen: veelzijdig, praktisch en in de buurt.

Kinderopvang KLAVERTJE 4 werkt vanuit 5 kernwaarden met als slogan: "voor de juiste zorg en veel speelplezier breng uw kind dan naar Kinderdagverblijf Klavertje 4 ":

Voor de juiste zorg en veel speelplezier, breng dan uw kind naar

- **Open;** Bij Kinderopvang KLAVERTJE 4 staan we open voor ieder kind, ongeacht geloof, ras of huidskleur. Ook zijn we een organisatie die open wil communiceren. Naar kinderen en hun ouders, naar collega's en naar de samenleving waarin we werken. Dankzij onze betrokkenheid weten we wat er speelt en kunnen we de juiste opvang en zorg bieden.
- **Kindgericht;** Kinderopvang KLAVERTJE 4 wil dat ieder kind alle kansen krijgt om zich optimaal te ontwikkelen. We zien ieder kind als een individu met een eigen karakter. Het kind is de motor van zijn eigen ontwikkeling en wij stimuleren dit.
- **Actief;** Kinderopvang KLAVERTJE 4 is een 'mensenorganisatie' die zich voortdurend verder ontwikkelt. Met een ruim en vernieuwend aanbod naar kinderen en ouders. Denk hierbij aan onze unieke vakantieopvang of onze activiteiten in de schoolvakanties.
- **Warm;** We bieden kinderen een warme, veilige en geborgen omgeving waar ze zich thuis voelen. Ook ouders krijgen een warm welkom, met ruimte voor overleg of een hartelijk woord.
- **Deskundig;** Kinderopvang KLAVERTJE 4 is een professionele organisatie met kennis van pedagogisch verantwoorde kinderopvang. Daarom zorgen we voor een goede opleiding van alle medewerkers. Met trainingen om deskundigheid actueel te houden en persoonlijke groei te stimuleren. Binnen Kinderopvang KLAVERTJE 4 werken pedagogisch medewerkers met een afgeronde opleiding op MBO of HBO niveau, die voldoet aan de kwalificatie-eisen uit de CAO Kinderopvang.

Pedagogische basisdoelen, pedagogisch beleid

De pedagogische basisdoelen vormen de basis voor ons pedagogisch beleid en het pedagogisch handelen van alle pedagogisch medewerkers binnen Kinderopvang KLAVERTJE 4. Ze zijn gebaseerd op de vier pedagogische basisdoelen voor opvoeding en opvang van hoogleraar Marianne Riksen-Walraven en zijn sinds 2005 opgenomen in de Wet Kinderopvang.

De vier basisdoelen zijn:

- Het bieden van **emotionele en fysieke veiligheid** als basis voor het welbevinden van de kinderen tijdens de opvang en als voorwaarde voor de andere pedagogische doelen.
- Het **ontwikkelen van persoonlijke competenties** zoals veerkracht, zelfvertrouwen, zelfstandigheid, flexibiliteit en creativiteit. De persoonlijke competentie van een kind bepaalt het vermogen tot probleemoplossing en de mate waarin het kind haar/zijn levensomstandigheden aan kan.
- Het **ontwikkelen van sociale competenties**, zoals het zich in anderen kunnen verplaatsen, conflicten kunnen voorkomen en oplossen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen en het ontwikkelen van een sociale verantwoordelijkheid.
- Het **zich eigen maken van waarden en normen** van de samenleving waarvan de kinderen deel uitmaken. Dit doen we met respect voor de diversiteit in onze samenleving (denk aan verschillende sociale lagen, diverse culturele achtergronden, diverse godsdienstige achtergronden, zorgkinderen, etc.). Het is de bedoeling dat we een bijdrage leveren aan de opvoeding van kinderen zonder vooroordelen. Door de verschillende manieren waarop we dit expliciet gestalte geven kunnen alle ouders en kinderen zich thuis en vertrouwd voelen binnen Kinderopvang KLAVERTJE 4.

[Het pedagogisch beleid van KLAVERTJE 4](#) is te lezen op de website van Kinderopvang KLAVERTJE 4.

De pedagogische doelen gelden als algemene opvoedingsdoelen en zijn uitgewerkt in twaalf thema's. Zowel in de dagopvang als buitenschoolse opvang wordt dit toegepast. Hieronder vindt u in het kort een uitwerking van deze 12 thema's.

1. Veiligheid en welbevinden:

Mentor

Ieder kind heeft een eigen mentor. Hij of zij is contactpersoon voor de ouders, voert kindgesprekken, zorgt voor observatie en objectieve registratie van het welbevinden van uw kind, brengt het eventueel in tijdens werkoverleg of werkbegeleiding, initieert zorggesprekken en houdt tenslotte het kinddossier en het logboek bij. Iedere kind heeft twee vaste gezichten die hij of zij ziet tijdens de dagen dat het kind er is. Tevens is een van de vaste gezichten de mentor van het kind. Voor uitgebreide informatie : het lokatiewerkplan 2018 van kinderdagverblijf Klavertje 4.

Wennen

Kinderen die nieuw komen op de dagopvang of de overstap maken van de dagopvang naar de buitenschoolse opvang, moeten wennen. Dit wordt geleidelijk opgebouwd. Hiervoor worden vooraf afspraken gemaakt.

Vertrouwde relaties

Kinderen zijn al vanaf jonge leeftijd in elkaar geïnteresseerd. Vertrouwdheid ontstaat als kinderen elkaar vaker tegenkomen, elkaar leren kennen en samen spelen. Het is belangrijk dat de kinderen in de groep zoveel mogelijk dezelfde kinderen tegenkomen. We werken daarom met stamgroepen, elk met hun vaste pedagogisch medewerkers.

Informatieoverdracht

Partners in opvoeden betekent, dat pedagogisch medewerkers en ouders/verzorgers elkaar informeren over het kind. Voor u is het prettig te weten hoe het die dag met uw kind gegaan is, zodat u daar thuis weer op kunt inspelen. Wij willen graag weten of zich thuis bijzonderheden hebben voorgedaan waarmee we rekening moeten houden.

Veiligheid en zorg

Onze methode voor welbevinden bewaakt de emotionele, maar ook fysieke veiligheid van kinderen. Medewerkers bieden zorg en veiligheid, die past bij een verantwoorde opvang en de ontwikkelingsfase van uw kind. We reageren sensitief en adequaat op de signalen van uw kind, waarbij flexibel wordt omgegaan met aanvaardbare risico's bij zijn ontdekkingstocht in de wereld.

2. Ontwikkelen en leren

Spelend en werkend leren

Elk kind heeft een aangeboren drang tot leren en ontdekken. Kinderen zijn nieuwsgierig, hebben een enorm doorzettingsvermogen. Vallen en weer opstaan, blijven proberen tot iets lukt. Leren doen ze met hun handen, hoofd en hart. Jonge kinderen hebben een combinatie nodig van een voorspelbare omgeving en ruimte om te ontdekken. Herhalingen maken de wereld voorspelbaar en veilig. Vaste gewoontes en rituelen dragen daar toe bij. Naast het spelend leren willen kinderen ook werkend leren. Helpen en dingen zelf doen. Jonge kinderen vinden het geweldig als ze volwassenen mogen helpen met allerlei taken en klusjes, zij zien het als een teken van groot worden. Helpen vergroot het zelfvertrouwen.

Ontwikkelings- en activiteitgericht werken

Er bestaan nogal wat verschillen in het tempo, waarin kinderen zich ontwikkelen. Waar de één vlot is met praten, kan de ander veel eerder fietsen. Wie intensief op één gebied leert, houdt minder energie over voor groei op andere gebieden. Een kind kan niet alles tegelijk, ieder kind heeft zijn voorkeuren en talenten. Om een optimaal ontwikkelingsklimaat te scheppen, werken we ontwikkelingsgericht. We kijken waar het

kind in zijn ontwikkeling staat, waar het naar toe kan en wil. Niet de leeftijd, maar het ontwikkelingsniveau en de interesses bepalen wat we aanbieden. Ons activiteitenbeleid voorziet in een aanbod met voor elk wat wils!

3. Samen werken met partners

Ouders

Goede zorg is gedeelde zorg. We werken nauw samen met ouders/verzorgers, het basisonderwijs en partners in het veld van vrije tijd en voorzieningen voor de jeugd. Ieder levert vanuit liefde, betrokkenheid en deskundigheid een bijdrage aan opvoeding en begeleiding naar zelfstandigheid. Door hechte samenwerking sluiten afspraken over opvoeding, educatie en -als dat nodig mocht zijn- extra zorg naadloos op elkaar aan.

Basisscholen

We werken nauw samen met de basisschool. Om te zorgen voor een goede doorgaande (leer)lijn. Optimale aansluiting tussen dagopvang, de basisschool, tussenschoolse opvang en naschoolse opvang is in ieders belang. Door middel van een overdrachtsformulier wordt de basisschool ingelicht over het betreffende kind. Mits de ouders/ verzorgers hiervoor toestemming geven.

Partners in vrije tijd

Spelen staat centraal. Vrij spelen en georganiseerde activiteiten vormen de basis van ons aanbod. In de dagopvang hebben kinderen behoefte aan structuur en maken georganiseerde activiteiten deel uit van het dagritme. In de buitenschoolse opvang kiezen kinderen zelf tussen vrij spelen, meedoen aan georganiseerde activiteiten of helemaal niks doen, een beetje bijkomen van de dag. Samenwerken doen we met organisaties die zich gespecialiseerd hebben in sport, dans en kunst.

Partners in zorg

Kinderopvang is dienstverlening, geen hulpverlening, maar wij hebben wel een signalerende functie. Soms heeft een kind extra zorg of hulp nodig. Goed om te weten is dat er sinds 2009 landelijke Centra voor Jeugd en Gezin (CJG-s) opgezet zijn. Deze centra zijn laagdrempelig. U kunt er met al uw vragen en zorgen over uw kind(eren) terecht.

4. Omgaan met gedrag en of problematische ontwikkeling bij kinderen

In elke groep zitten kinderen met en achterstand op leeftijdsgenoten of kinderen die onvoorspelbaar zijn in hun gedrag of reacties. 'Lastig' of opvallend gedrag kan verschillende oorzaken hebben, die om maatwerk in aanpak vragen. De pedagogisch medewerkers zijn deskundig en ervaren, zij signaleren stoornissen en/of belemmeringen in de ontwikkeling van kinderen snel, evenals zorgelijk gedrag. Ze geven het kind op de juiste momenten steun en aanmoediging en hebben altijd respect voor het anders-zijn. Bij Kinderopvang KLAVERTJE 4 is iedereen welkom, wordt iedereen gerespecteerd, ongeacht ras, religie en sociale achtergrond. Kinderen in een groep verschillen van elkaar, doordat zij thuis andere ervaringen opdoen en verschillende dingen leren. Ook zien we er allemaal anders uit. Ondanks alle inspanning en inzet van ouders en pedagogisch medewerkers, kan het gebeuren dat een kind zich in de groep niet voldoende kan ontwikkelen en ontplooiën. Of dat het andere kinderen van de groep daarin teveel belemmert. Samen met de ouders wordt dan gezocht naar een oplossing waarbij het kind deze kansen wel krijgt. Soms kan door begeleiding en training door iemand van buitenaf een belangrijke slag gemaakt worden. Eventueel een doorverwijzing naar de peutercentrum De Regenboog die VVE traject verzorgen.

5. Omgaan met diversiteit

Bij Kinderopvang Klavertje 4 is iedereen welkom, wordt iedereen gerespecteerd, ongeacht ras, religie en sociale achtergrond. Kinderen in een groep verschillen van elkaar, doordat zij thuis andere ervaringen opdoen en verschillende dingen leren. Ook zien we er allemaal anders uit. Met deze verschillen gaan we respectvol om. Sterker nog: ze worden zelfs benut om van elkaar te leren. De keuze van activiteiten, inrichting van de ruimte, maar ook de wijze van omgang met elkaar biedt ruimte aan culturele verschillen.

6. Pedagogische doelen en competenties van kinderen

Ontwikkelen en leren lijken soms vanzelf te gaan. Kinderen gaan uitdagingen aan, doen elkaar na, willen triomfen delen. Elk kind wordt geboren met een groot vermogen en motivatie om te leren en te ontwikkelen. Voor een deel ligt de loop van de ontwikkeling genetisch vast, maar ouders en pedagogisch medewerkers hebben ook grote invloed. De ontwikkeling van kinderen verloopt heel verschillend, zowel qua tempo als inhoud. Sommige worden nooit echte wildebrassen, terwijl anderen met veel moeite de concentratie op kunnen brengen voor een tekening of puzzel. Verschillen mogen er zijn! We begeleiden deze groei zorgvuldig. We volgen en wachten af, maar stimuleren en interveniëren tegelijk.

7. Samenwerken in de groep

Opvoeden is teamwork. Dat betekent elkaar steunen, afspraken maken, overleggen, elkaar aanvullen en inspireren. Pedagogisch medewerkers zijn als team (onder leiding van de houder) verantwoordelijk voor de locatie en samen met hun directe collega's voor hun groep. Ze maken afspraken zodat ze weten wat ze aan elkaar hebben, soepel op elkaar in kunnen spelen. Soms lijkt alles vanzelf te gaan, maar die vanzelfsprekendheid komt door vertrouwde regels, afspraken en gewoonte.

8. Basiscommunicatie

Door goede communicatie ontstaat er een positieve sfeer van betrokkenheid in de groep. Er ontstaan vertrouwde relaties tussen pedagogisch medewerkers en de kinderen. Kinderen weten dat ze welkom zijn, als persoon gewaardeerd worden en dat ze kunnen rekenen op de pedagogisch medewerkers. In onze communicatie zijn vijf aspecten essentieel:

- sensitieve responsiviteit;
- respect voor de autonomie van het kind;
- praten, uitleggen en luisteren;
- grenzen stellen en reguleren;
- ondersteunen van positieve relaties tussen kinderen

Sensitieve responsiviteit

Pedagogisch medewerkers zijn gevoelig voor wat een kind bezighoudt. Ze pikken signalen van het kind op en reageren hier adequaat op. Ze laten merken, dat ze het kind gezien/ gehoord hebben, het kind waarderen, rekening houden met het kind en het helpen als dat nodig is. Sensitieve responsiviteit is belangrijk voor de kwaliteit van elke relatie. Iedereen wil gezien, gehoord en verstaan worden.

Respect voor de autonomie van elk kind

Een baby is volkomen afhankelijk, maar kan wel gerespecteerd worden door hem niet zomaar uit zijn bedje te pakken, maar door tegen hem te praten, oogcontact te maken en hem dan pas uit zijn bedje te tillen. Dreumesen willen veel zelf doen, maar zijn

tegelijkertijd emotioneel nog erg afhankelijk van volwassenen. Zij worden heen en weer geslingerd tussen zelfstandig op onderzoek uitgaan en het opzoeken van de veiligheid die de pedagogisch medewerkers bieden. Door kleintjes vrij te laten spelen, maar beschikbaar te blijven voor oogcontact, wordt dit conflict opgelost. Oudere kinderen hebben meerdere andere ruimte nodig dan jongere kinderen. Soms vinden ze het prettig zich even terug te trekken, maar samen met een vriendje optrekken is ook leuk. Ze willen vaardigheden ontwikkelen, zelf kiezen waarmee ze bezig zijn. Op de buitenschoolse opvang kan het voorkomen dat het dagprogramma of de dagelijkse routines aangepast moeten worden, zodat ze beter aansluit bij de behoeften, voorkeuren en het temperament van individuele kinderen

Pedagogisch medewerkers van Kinderopvang Klavertje 4 observeren en wachten af hoe kinderen zelf problemen oplossen, in plaats van direct in te grijpen. Ook met praktische zaken, zoals het dichtritsen van een jas zijn de pedagogisch medewerkers gericht op zelfstandigheid. Zij bieden kinderen keuzes aan, die passen bij hun ontwikkelingsniveau.

Praten, uitleggen en luisteren

Jonge kinderen gebruiken weinig of eenvoudige taal, maar beschikken wel over een scala aan non-verbale middelen. Ze communiceren met gebaren, gezichtsuitdrukkingen en geluid. Ze wijzen, kijken boos, blij of verdrietig, laten iets zien, doen iets voor en nodigen uit om te imiteren. Het is allemaal communicatie. Vanaf de babytijd is het zowel voor de taal-/spraakontwikkeling als voor het gevoel van welbevinden van belang dat pedagogisch medewerkers benoemen wat ze doen en zien. Taal ondersteunt wat het kind ziet en zo leert het de wereld begrijpen. Als kinderen ouder worden krijgt communicatie een ander niveau. Langzamerhand worden kinderen volwaardige gesprekspartners die graag willen discussiëren. Op alle leeftijden hebben kinderen recht op een uitleg waarom iets wel/niet kan of mag. Ze leren er van. Kinderen kunnen goed aangeven wat ze willen, met of zonder woorden. Pedagogisch medewerkers proberen de gevoelens of behoeften van een kind te verwoorden om er achter te komen wat een kind bedoelt of wat er aan de hand is. Er wordt actief geluisterd. Zo ontstaan begrip en vertrouwen. Soms is het alleen maar nodig om te luisteren zonder woorden: passief luisteren. Daarbij laat de pedagogisch medewerker voelen dat zij het kind begrijpt en accepteert zoals het is. Pedagogisch medewerkers zijn opgeleid om in deze stijl te communiceren.

Grenzen stellen en reguleren

Wat mag wel en wat niet? Ouders/verzorgers en pedagogisch medewerkers sturen het gedrag van kinderen door 'nee' te zeggen, alternatieven aan te bieden, rituelen te gebruiken, te vertellen wat wel of niet mag, af te leiden en te troosten. Het kind neemt stukjes van het gedrag (voorbeeldrol) van de opvoeder over. Op het moment dat kinderen gaan lopen en meer bewegingsvrijheid krijgen, moeten ze leren om zich aan bepaalde regels te houden. Voor hun eigen veiligheid en die van hun omgeving. Het stoppen van het eigen gedrag is voor jonge kinderen nog erg moeilijk, maar het gedrag om te buigen door zich op iets anders te richten werkt wel. Pedagogisch medewerkers geven weinig nee-regels, deze worden alleen gebruikt bij gevaar, elkaar pijn doen en dingen kapot maken. Daarnaast wordt een aantal positieve hoofdregels gebruikt zoals: om de beurt, we helpen elkaar en weer vrienden maken. Boodschappen in eenvoudige taal, het liefst telkens hetzelfde geformuleerd. Oudere kinderen weten al beter wat wel en niet mag. Het geweten, het besef van goed en kwaad heeft zich gevormd. Onder druk van de groep kunnen ze wel kattenkwaad uithalen, ondanks dat ze weten dat het tegen de regels is. Ze willen graag bij de groep horen. Nu wordt het belangrijk om samen met de kinderen een beperkt aantal regels op te stellen die haalbaar zijn om na te leven en waar iedereen achter staat. Deze regels vertellen: zo zijn onze manieren.

Ondersteunen van positieve relaties tussen kinderen

De belangrijkste reden, waarom kinderen het fijn vinden om naar een dagverblijf of buitenschoolse opvang te gaan zijn vriendjes en vriendinnetjes. Kinderen zijn gevoelig voor een goede sfeer waarin ze gezien worden. Daarbij hoort positieve aandacht voor elk

individu. Verjaardagen worden samen gevierd, er is aandacht voor het kind dat een verkeersdiploma gehaald heeft, maar ook voor het kind dat verdrietig is omdat zijn ouders gaan scheiden. Er is aandacht voor elkaar. Pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de kinderen zich veilig en vertrouwd met elkaar voelen. Ze stimuleren verbondenheid in de groep en een wij-gevoel door rituelen en positieve aandacht voor alle kinderen. Vriendschappen en het plezier in samen spelen worden gestimuleerd.

9. Stimuleren van spelen en leren

Pedagogisch medewerkers hebben verschillende middelen om spontaan spel en leren te ontlocken. Daarbij spelen inrichting en indeling van de ruimte binnen en buiten een rol, maar ook groepssamenstelling, het dagritme, het stellen van doelen en het maken van plannen. Kinderen leren van elkaar. Het is de uitdaging voor pedagogisch medewerkers om kansen te grijpen en te creëren die aansluiten bij het spontane spel van kinderen. Daarbij zijn de balans in pedagogische benadering van zowel individuele kinderen als de hele groep, de balans tussen beschermen en vrijlaten, tussen ingrijpen en zelf laten doen, tussen toezicht houden en privacy geven en tussen vrij spel en geleide activiteiten belangrijk.

10. Indeling en inrichting van buiten- en binnenruimtes

Een goede indeling van binnen- en buitenruimtes zorgt dat kinderen veilig zijn, ongestoord kunnen spelen en met elkaar kunnen zijn. De ruimte moet uitdagend en stimulerend zijn voor kinderen in alle ontwikkelingsfasen.

Binnen

We kiezen voor een stimulerende, geordende leeromgeving, waarin kinderen zelf keuzes kunnen maken. Er zijn hoeken, zoals de poppenhoek, de bouwhoek, de leeshoek, enz., met materialen die uitdagen tot spel en samenspel. Er wordt alleen gespeeld, of met anderen. Speelgoed is gericht op alle leeftijden, ontwikkelingsgebieden, culturen en interesses.

Materialen liggen op toegankelijke plekken, zodat kinderen zonder hulp van volwassenen speelgoed kunnen vinden, pakken en weer opruimen. Hierdoor hebben ze al op een jonge leeftijd zeggenschap over hun omgeving.

Buiten

Ook de buitenruimte is belangrijk. Buitenspelen biedt andere leerervaringen en ontwikkelingsmogelijkheden, maar draagt ook bij aan gezondheid. Er wordt bijna elke dag buiten gespeeld. Alle kinderen van beide locaties gaan zo vaak mogelijk, maar minstens één keer per dag naar buiten, ook bij minder goed weer. De ruimtes zijn speciaal ingericht om aan alle leeftijdscategorieën voldoende uitdaging te bieden. Buitenspelen brengt andere risico's met zich mee. Kinderen vallen eerder (en harder) bij het rennen, een zware tak kan op je tenen vallen, enz. Kinderopvang KLAVERTJE 4 vindt buitenspelen een belangrijke leerervaring, de risico's die buitenspelen met zich meebrengt, zijn aanvaardbaar en zelfs gewenst. Het maakt kinderen zelfstandig en vergroot hun zelfoplossend vermogen. Buitenspelen nodigt uit tot samenwerking wanneer een probleem voor het kind alleen te groot is. Kinderen en pedagogisch medewerkers leren buiten andere kanten van elkaar kennen. Zelfs voor baby's is buiten zijn een verruimende ervaring: de wind langs de wangen, bewegende, ritselende blaadjes boven hun hoofd, kruipen op de stenen.

11. Dagritme en groepssamenstelling

Dagritme en groepssamenstelling zijn belangrijke pedagogische middelen om het gedrag van kinderen te beïnvloeden. Ze zorgen voor een evenwichtig programma waarin elk kind aan bod komt. De dagprogramma's bieden ruimte voor individuele verschillen en geven houvast. Jonge kinderen hebben hier veel behoefte aan, oudere kinderen al wat minder.

In de buitenschoolse opvang is structuur wel aanwezig, maar kinderen hebben hier vooral ruimte en vrijheid om zelf te kiezen. Bij de dagopvang bestaat het dagritme uit een afwisseling van speel - leeractiviteiten en verzorg - leeractiviteiten, zoals eten, drinken, handen wassen. Spontaan spel wordt afgewisseld met activiteiten, binnenspel wordt afgewisseld met buitenspel. Overgangsmomenten waarin wordt opgeruimd, kinderen verkleed of de tafel gedekt voor de lunch, vormen voor kinderen een activiteit zoals alle andere activiteiten. De relatie tussen de pedagogisch medewerkers en kinderen wordt sterk bepaald door de continuïteit. Daarom kiest Kinderopvang KLAVERTJE 4 voor vaste pedagogisch medewerkers en kiest Kinderopvang Klavertje 4 voor een kleine vestiging met maar 1 stamgroep. Elk kind kent de pedagogisch medewerkers. We kiezen voor stabiele groep(en) waar kinderen elkaar kennen, het kost immers tijd om vertrouwde relaties tussen kinderen op te bouwen. Als kinderen elkaar niet kennen, gaat veel energie naar het begrijpen van wat er allemaal om hen heen gebeurt. Wanneer kinderen met een vriendje spelen, spelen ze op een hoger niveau. Onderdeel zijn van een groep geeft jonge kinderen een gevoel van vertrouwdheid.

12. Observeren en plannen

Observeren, kijken naar kinderen;

Het is één van de belangrijkste pedagogische instrumenten van onze medewerkers. Zij geven kinderen een aanbod van ervaringen en kijken wat het kind ermee doet. Welk spelmateriaal is favoriet, welke hoeken worden veel of juist helemaal niet gebruikt, hebben alle kinderen voldoende materialen die aansluiten bij hun interesse en ontwikkeling, met welke kinderen spelen zij samen, of spelen zij juist alleen?

Plannen

Observeren en plannen horen bij elkaar. Tijdens werkbesprekingen worden de observaties besproken, conclusies getrokken, besluiten genomen en plannen gemaakt. Er kan besloten worden tot kleine of grote aanpassingen in aanpak, gebruik van ruimte, materiaal, dagindeling en organisatie van de groep. De uitkomsten en plannen van de observaties worden structureel besproken en geëvalueerd binnen het team in overleg met de houder van Kinderopvang KLAVERTJE 4. Verder wordt het natuurlijk met de ouders van het kind waar het om gaat besproken.

Nawoord

Kinderopvang KLAVERTJE 4 staat voor pedagogische kwaliteit binnen beide vormen van opvang. Samenwerken doen we met diverse collega's en partners op het gebied van opvang, zorg, onderwijs. Intensieve samenwerking met ouders vinden we essentieel voor goede opvang. Uw kind moet zich op de eerste plaats thuis voelen en de beste kansen krijgen zich te ontwikkelen

Na het lezen van dit pedagogisch beleid bent u op de hoogte van de visie en het pedagogisch handelen binnen Kinderopvang KLAVERTJE 4. Dit wordt per opvanglocatie vertaald naar een werkplan voor de praktijk. Details over de groeps grootte, de werkwijze, de maximale groeps grootte en de leeftijdsopbouw van de stamgroepen, maar ook locatiegebonden zaken zoals veiligheid, achterwacht en personeelsbeleid zijn hierin terug te vinden. U kunt dit werkplan inzien op de locatie of lezen op de website. Heeft u nog vragen over het werkplan of ons pedagogisch beleid, dan kunt u deze stellen aan de houder van Kinderopvang Klavertje 4 Marianne Nab.